

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

ИЗВЕШТАЈ

О СПРОВЕДЕНОЈ АНАЛИЗИ НОРМАТИВНОГ ОКВИРА У ОБЛАСТИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У ОПШТИНИ БАЧ

(Предлог за израду нових и унапређење постојеће локалне нормативе у области социјалне заштите)

1. УВОД

Општина Бач у партнерству са Центром за социјални рад Бач спроводи пројекат "Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите" у оквиру програма "Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу" који финансира Европска унија у оквиру ИПА 2020. Надлежно министарство за реализацију је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, док је Стална конференција градова и општина (СКГО) задужена за имплементацију пројекта. Пројекат подржава Општину Бач у унапређењу локалног методолошког и правног оквира за развој услуга социјалне заштите, заснованих на реалним потребама и расположивим ресурсима за пружање услуга. Једна од кључних активности овог пројекта, која ће допринети унапређењу одрживог и инклузивног система социјалне заштите на локалном нивоу јесте мапирање потреба у области социјалне заштите. Једна од важнијих активности на пројекту је и анализа и унапређење постојећих локалних нормативних аката која регулишу област социјалне заштите у општини Бач, али и израда и доношење нових који ће допринети спровођењу локалне социјалне политике и пружању социјалних услуга за најрањивије групе. Председница општине Бач је дана 25.11.2024. године донела решење о именовању Радне групе за анализу и ревизију нормативних аката која у општини Бач регулишу област социјалне заштите. Задатак ове Радне групе био је прикупљање и анализа постојећих локалних нормативних аката из области социјалне заштите и пружања социјалних услуга, прикупљање и анализа података неопходних за измену постојећих или израду нових аката из области социјалне заштите, израда предлога измене (ревизије) постојећих локалних аката у области социјалне заштите, као израда предлога нових аката из области социјалне заштите или пружања социјалних услуга израда извештаја о спроведеној анализи локалног нормативног оквира у области социјалне заштите.

Потребан је снажнији систем социјалне заштите и организација пружања локалних социјалних услуга, пре свега она са интегративним приступом, како би се повећала отпорност становништва општине Бач на шокове, подржао раст људског капитала и решила питања неједнакости. У последњих 13 година, општина Бач је, као и цела земља, била погођена глобалном финансијском кризом (2008.) и глобалном пандемијом (2020.).

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

Такође, све израженије климатске промене које се испољавају у виду поплава (2014.) или суша (2024.) нису заобишле ни општину Бач. Било да су економски, еколошки или здравствени, сваки од наведених шокова је гурнуо економију у рецесију, а осетљиви и сиромашни становници су несразмерно погођени. Поред тога, Србија се суочава са све већим дугорочним изазовима просперитета. Економски и социјални показатељи остају знатно испод просека Европске уније (ЕУ); 2019. године скоро једна четвртина становништва била је сиромашна или подложна западању у сиромаштво. Ниска стопа наталитета и иселјавање довели су до брзог старења и смањења становништва, тренда који ће се интензивирати у будућности. Да би се томе супротставила, Општини Бач су потребна значајна улагања у људски капитал како би повећала продуктивност радне снаге, обучили радници за нове облике запошљавања и систематски олакшала запошљавање. Снажан и квалитетан систем социјалне заштите гради људски капитал како би се заштитио од економских, еколошких и здравствених шокова, повећао благостање током животног века појединаца и различитих генерација.

Циљ ове ситуационе анализе је кратка процена система социјалне заштите општине, односно локалне легислативе и нормативних аката који регулишу ову област на локалном нивоу. Анализа је заснована на постојећим актима и другим документима и идентификује недостатке ових аката и докумената и пак њихово непостојање.

2. СИСТЕМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Термин „систем социјалне заштите“ који се користи у овом документу односи се на социјалну помоћ, социјално осигурање (пензије), услуге социјалне заштите и програме запошљавања и тржишта рада.

Програми социјалне помоћи усмерени су на сиромашне и осетљиве становнике. Ови програми смањују хронично сиромаштво и штите људе од пада у сиромаштво, пружају подршку за друге проблеме и пружају подршку у одређеним тренуцима животног циклуса. Помоћ укључује програме без доприноса као што су готовински трансфери, подршка у природи или други облици циљане помоћи за потрошњу, као и породичне и дечје новчане накнаде.

Социјално осигурање таргетира становништво у целини. Овај програм има за циљ да помогне уједначавање прихода људи током животног циклуса и да их заштити од шокова. Програми социјалног осигурања су разни доприноси, на основу којих се касније обезбеђују бенефиције и то у оном нивоу који заиси од ууложених доприноса. Примери за ове програме социјалног осигурања су старосне или инвалидске пензије.

Услуге социјалне заштите усмерене су на појединце и породице и намењене су побољшању и/или очувању квалитета живота, отклањању и ублажавању ризика од неповољних животних околности, као и стварању могућности за самосталан живот. Примери за то су хранитељство или старатељство над старијим лицима.

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

Програми запошљавања и тржишта рада побољшавају инклузивност и ефективност тржишта рада. Програми имају за циљ да повећају и/или побољшају квалитет понуде радне снаге, потражње за радном снагом и усклађивања послова и заштите прихода од шокова на тржишту рада. Они укључују помоћ у тражењу посла, обуку за стицање вештина, субвенције за плате, јавне радове, накнаде за незапослене и др.

3. СИСТЕМ УСЛУГА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Систем услуга социјалне заштите у Србији се проширује опсежним системом програма и накнада и све разноврснијим сетом пружалаца услуга, укључујући Владу, локалне самоуправе, невладине организације и приватни сектор. Трошкови за услуге социјалне заштите су релативно високи према стандардима Западног Балкана, али је пружање услуга веома неуједначено међу локалним самоуправама, при чему многе од њих нису у могућности да подмире растуће потребе становништва. Велики број предмета у центрима за социјални рад, неинтегрисане услуге и недостатак стандардизованих процедура ограничавају координацију и ефикасно пружање услуга.

Србија је успоставила економске, социјалне и правне услове за развијање система висококвалитетних, одрживих, приступачних и приуштивих услуга социјалне заштите. Законом о социјалној заштити из 2011. године Србија помера систем са ад хок развоја услуга без дугорочног оквира финансирања ка модернијем пружању услуга социјалне заштите, усредсређујући се на породицу као главну јединицу. Правни оквир такође има за циљ да подстакне диверсификацију пружалаца услуга и уведе систем квалитета који дефинише основне стандарде услуга социјалне заштите и прописује како их треба применити за лиценцирање, стандарде и набавку услуга.

Управљање и реализација услуга је распоређена између централног и локалног нивоа и међу многим актерима. Закон о социјалној заштити из 2011. године дели услуге социјалне заштите у пет главних категорија. Те услуге пружају различити нивои власти, као и јавни и приватни пружаоци услуга, на пример: организације цивилног друштва, лиценцирани професионалци, приватне фирме и верске организације. Центри за социјални рад (ЦСР) су саставни део система одговорни за:

- процену потреба појединаца и породица, за кандидате за старатеље, за хранитеље и усвојитеље; за планирање микса услуга у заједници; спољашње ангажовање и набавку услуга треће стране; надзор над квалитетом услуга; управљање пружаоцима услуга (као што је терапија), чак и пружаоцима које финансирају локалне самоуправе.

Јединице локалне самоуправе такође управљају услугама, финансирају их и задужене су за пружање услуга.

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

4. ПРАВНИ ОКВИР НА НАЦИОНАЛНОМ НИВОУ

Главни правни оквир који уобличава систем социјалне заштите укључује следеће кључне законе: Закон о социјалној заштити (2011, измењен 2022.), Закон о финансијској подршци породици са децом (2017, измењен 2018. 2021, 2023. и 2024) и Закон о пензијском и инвалидском осигурању (2003, измењен 2019, 2021, 2022, 2023. и 2024). Додатни законодавни стубови обухватају Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање (2004, 2012, утврђивање стопа доприноса, годишње измене закона у вези са усклађивањем динарског износа до 2024. године), Уредбу о енергетски угроженом купцу (2022. са изменама из 2023. и 2024.) и за тржиште рада - Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености (2003, измењен 2017. и 2021. године), као и Закон о раду (2005, измењен 2017. и 2018. године).

Закон о социјалној заштити ("Сл. гласник РС", бр. 24/2011 и 117/2022 - одлука УС) је главни законски акт за социјалну помоћ и услуге социјалне заштите. Закон утврђује циљеве унапређења заштите најсиромашнијих и повећања ефикасности система накнада и развоја услуга на нивоу заједнице. Закон, између осталог, регулише новчану социјалну помоћ и накнаду за помоћ и негу другог лица.

Закон о финансијској подршци породици са децом ("Сл. гласник РС", бр. 113/2017, 50/2018, 46/2021 - одлука УС, 51/2021 - одлука УС, 53/2021 - одлука УС, 66/2021, 130/2021, 43/2023 - одлука УС, 62/2023, 11/2024 - одлука УС и 79/2024) регулише пружање финансијске подршке у циљу наталитета и социјалне заштите. Овај закон покрива новчана давања као средство заштите сиромашних породица са децом (дечији додатак), као и накнаде које су усмерене на усклађивање посла и родитељства и подршку при рођењу (плаћено одсуство по рођењу детета и родитељски додатак). Родитељски додатак је новим законом значајно повећан у опредељеним износима.

Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Сл. гласник РС", бр. 34/2003, 64/2004 - одлука УСРС, 84/2004 - др. закон, 85/2005, 101/2005 - др. закон, 63/2006 - одлука УСРС, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014, 73/2018, 46/2019 - одлука УС, 86/2019, 62/2021, 125/2022, 138/2022, 76/2023 и 94/2024) регулише обавезно пензијско и инвалидско осигурање. Закон је увео бодовну структуру у систем, једну минималну пензију, дао нову дефиницију инвалидитета, повећао старосну границу за одлазак у пензију и у систем увео индексацију засновану на правилима. Кључни параметри су значајно ревидирани од 2003. године, укључујући: старосну границу за одлазак у пензију, формулу индексације и вредност минималних пензија. Поред тога, влада је увела ad hoc повећања пензија у одређеним годинама. Примењене су и стопе доприноса, утврђене посебним законом.

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

Уредба о енергетски угроженом купцу предвиђа умањење рачуна за електричну енергију за енергетски угрожена домаћинства ("Сл. гласник РС", бр. 137/2022, 46/2023 - др. правилник, 93/2023, 103/2023 - др. правилник, 116/2023, 37/2024 - др. правилник и 78/2024 - др. правилник).

Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017, 113/2017 - др. закон и 49/2021) уређује се, између осталог, делатност Националне службе за запошљавање (НСЗ) и услови за осигурање за случај незапослености и програми активних мера запошљавања. Закон о раду диктира услове запослења, укључујући и престанак радног односа.

5. АНАЛИЗА ЛОКАЛНОГ ПРАВНОГ ОКВИРА У ОБЛАСТИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ И ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ИСТОГ

У документу Извештај о спроведеној анализи нормативног оквира у области социјалне заштите у општини Бач, предмет анализе су релевантни прописи и стратешка документа у општини Бач у области социјалне заштите, али и пракса обезбеђења услуга. Циљ анализе је утврђивање потенцијала, прилика и потреба за услугама социјалне заштите, као и могућности за развој адекватног приступа у обезбеђивању услуга.

На основу увида у планску и нормативну опредељеност система социјалне заштите у општини Бач, потребно је истаћи следеће:

- 1) Општина Бач своје локалне социјалне услуге не обезбеђује на основу сопствених стратешких опредељења дефинисаних у планским документима. То се чини без јасних стратегија (не постоје локални стратешки или плански документи у области социјалне заштите),
- 2) стратешка опредељења у односу на социјалну заштиту одређена су у оквиру ширих планских докумената тј. Плана развоја Општине Бач 2022-2028 (Приоритет 2 у оквиру развојног правца 3: Повећање доступности и квалитета социјалних услуга у локалној заједници) као и у спецификованим стратегијама и акционим плановима који се односе на област социјалне заштите,
- 3) Општина Бач има локалну одлуку којом је уређена социјална заштита, а на шта обавезује Закон о социјалној заштити (Одлука о правима на социјалну заштиту у општини Бач донета од стране Скупштине општине Бач 31.01.2017. године),
- 4) Константно се обезбеђује само једна социјална услуга (услуга личног пратиоца детета), док се спорадично, у зависности од доступности извора финансирања пружају услуге помоћи у кући старима (пројектно финансирање) и дневни боравак за децу са сметњама у развоју, као и услуга вешернице (пројектно финансирање, спроводи локално удружење грађана),

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

- 5) није присутно међуопштинско обезбеђење услуга социјалне заштите, а за шта постоји простор,
- 6) Обезбеђивања социјалних услуга се врши путем јавне набавке коју спроводи Општинска управа Бач, што је могуће додатно побољшати кроз унапређење критеријума и процедура,
- 7) Социјалне услуге на територији општине Бач су до сада биле бесплатне и није било финансијског учешћа корисника у трошковима услуга. С тим у вези, Општина Бач нема усвојена акта која се односе на утврђивање економске цене услуге нити акта о утврђивању критеријума за учешће корисника у цени социјалне услуге (у погледу свих услуга потребно је нормативно уредити питања критеријума за цене услуга, одређивања цене, као и учешћа корисника у финансирању услуге).

Кључни предуслов за развој услуга које одговарају приоритетним потребама грађана у општини Бач је израда локалног Програма унапређења социјалне заштите и акционог плана за примену истог. Програм треба да се односи на период од најмање три године. Квалитет овог документа мери се по томе да ли он одговара идентификованим и приоритетним потребама, као и у којој мери се спроводи. Укључивање различитих актера у израду Програма даје гаранцију да су потребе добро препознате, услуге добро идентификоване и да ће се Програм остваривати.

Нормативни основ подразумева постојање општих аката неопходних за обезбеђење услуга социјалне заштите. Неопходно је да надлежни органи општине донесу акта из своје надлежности, прописана законом, којима се уређују следећа питања:

- 1) идентификовање конкретне услуге коју обезбеђује локална самоуправа;
- 2) дефинисање корисничке групе којој је услуга намењена;
- 3) одређивање услова под којима се услуга може користити, уколико су они повољнији од оних прописаних на националном нивоу,
- 4) обезбеђивање неопходних финансијских средстава.

5.1 Одлука о социјалној заштити - Одлука о правима на социјалну заштиту у општини Бач

Најважнији акт који доноси јединица локалне самоуправе јесте одлука која се односи на социјалну заштиту (материјална давања и услуге социјалне заштите) у њеној надлежности. Овим актом поставља се правни оквир и успоставља се основ за права односно услуге социјалне заштите на локалу.

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

Одлуком се уређују најмање следећа питања:

- 1) Предмет Одлуке (опште одредбе),
- 2) На кога се односи одлука, односно ко су корисници социјалне заштите,
- 3) Које услуге социјалне заштите обезбеђује локална самоуправа,
- 4) Коју материјалну подршку и друге облике материјалне помоћи обезбеђује,
- 5) Поступак за остваривање права и услуга,
- 6) Начин обезбеђивања услуга социјалне заштите,
- 7) Средства за обезбеђивање услуга, материјалне подршке и других облика материјалне помоћи,
- 8) Прелазне и завршне одредбе.

Одлука о правима на социјалну заштиту у општини Бач

Анализа показује да је назив одлуке Одлука о правима на социјалну заштиту у општини Бач. Препорука је да одлука носи назив „Одлука о социјалној заштити“ како би се јасно указало на везу са Законом о социјалној заштити, па у том смислу предлог садржине одлуке има за циљ да се иста у највећој могућој мери усклади са структуром и садржином одредби наведеног закона.

У члану 20., став 17., дефинисано је да општина, преко својих органа: „Оснива установе у области социјалне заштите, прати и обезбеђује њихово функционисање; даје дозволе за почетак рада установа социјалне заштите које оснивају друга правна и физичка лица; утврђује испуњеност услова за пружање услуга социјалне заштите; утврђује нормативе и стандарде за обављање делатности установа чији је оснивач и доноси прописе о правима у социјалној заштити и обавља послове државног старатеља.

У члану 20., став 29., дефинисано је да општина: „Помаже развој различитих облика самопомоћи и солидарности са лицима са посебним потребама као и лицима која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима и подстиче активности и пружа помоћ организацијама инвалида и другим социјално-хуманитарним организацијама на својој територији“. Ово значи да је као правни основ за доношење Одлуке о социјалној заштити потребно, као правни основ, навести и Закон о локалној самоуправи.

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

Одлуком о правима на социјалну заштиту у општини Бач дефинисане су 4 услуге социјалне заштите (помоћ у кући, лични пратиоци детета, дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју и социјално становање у заштићеним условима). Од ове четири услуге, у буџету Општине обезбеђена су средства само за 2 услуге (лични пратилац и социјално становање у заштићеним условима), док за остале две услуге нису (може се рећи да се само делимично обезбеђују средства за дневни боравак). Важно је напоменути да се материјална подршка и услуге социјалне заштите које су прописане одлуком, морају и финансијски обезбедити. Није добра пракса да се услуге социјалне заштите наведене у локалној одлуци не финансирају, односно да се не проналазе извори за њихово финансирање и благовремено не обезбеде средства у локалном буџету. Тиме се доприноси правној несигурности, јер се отвара пут да се одлуком прописане услуге у стварности не обезбеђују, односно не реализују (не пружају).

Анализом постојећих аката на локалном нивоу, може се констатовати да методологија израде аката није била усклађена са законом о социјалној заштити - изостала су поглавља која се тичу дефинисања обавезе наручивања услуга социјалне заштите (у складу са чланом 64. Закона о социјалној заштити), затим о обавези извештавања о признатим правима на услугу; обавези израде (више)годишњих планова развоја социјалне заштите; затим нису дефинисана права на радну активацију корисника новчане социјалне помоћи и др.

Свака јединица локалне самоуправе мора утврдити мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите и обезбедити средства за њихову реализацију. Овде можемо идентификовати простор да се унапреди функционална веза између Центра за социјални рад Бач и Општине Бач. Притом је важно истаћи да се Центар за социјални рад не сме оптерећивати улогом пружаоца услуга социјалне заштите које обезбеђује локална самоуправа, већ локална самоуправа треба да користи његове стручне капацитете за процену потреба за програмима у заједници и за услугама социјалне заштите, као и за процену потреба потенцијалних корисника и њихово упућивање на коришћење услуга за које је обезбеђен други лиценцирани пружалац. Одлуком о правима на социјалну заштиту у општини Бач као организатор неких од социјалних услуга наводи се Центар за социјални рад Бач, што би у складу са претходно изнетим требало променити.

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

Центар за социјални рад може пружати услуге које је по Закону о социјалној заштити дужна да обезбеди јединица локалне самоуправе, само ако:

- у оквиру своје посебне организационе јединице (ЦСР Бач нема овакву организациону јединицу),
- ако добије лиценцу за пружање одређене услуге (ЦСР Бач не поседује лиценце за пружање социјалних услуга),
- ако у локалној заједници нема другог овлашћеног пружаоца услуге социјалне заштите (набављају се путем јавне набавке из других општина или градова).

Јединица локалне самоуправе је дужна да најпре утврди да ли има другог пружаоца услуге, што се постиже јавном набавком услуге. На позив се могу јавити све овлашћене организације са седиштем у Србији. Јединица локалне самоуправе не може одмах да уступи пружање услуге Центру за социјални рад. Она не може да у Одлуци о социјалној заштити наведе да одређену услугу пружа Центар за социјални рад, јер је то у супротности са Законом о социјалној заштити.

Законом о социјалној заштити (члан 64. став 1.) прописано је да се услуге социјалне заштите за којима постоји потреба, а не могу их обезбедити у потребном обиму установе социјалне заштите које је основала јединица локалне самоуправе, набављају од пружаоца услуга социјалне заштите који је за то лиценциран, кроз поступак јавне набавке услуга социјалне заштите и то у складу са законом који уређује јавне набавке, овим законом и прописима донетим за њихово спровођење. Центар за социјални рад јесте установа коју је основала локална самоуправа, али се у овој одредби не мисли на њега, већ на друге установе које је локална самоуправа основала ради пружања услуга социјалне заштите. На центар за социјални рад у контексту пружаоца услуга социјалне заштите, односи се друга одредба овог закона (члан 122. став 1.) у којој стоји: “Центар за социјални рад пружа услуге процене и планирања, а друге услуге социјалне заштите може пружати само у оквиру своје посебне организационе јединице, ако добије лиценцу за пружање одређене услуге и ако у локалној заједници нема другог овлашћеног пружаоца услуге социјалне заштите.”

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

Одлуком о правима на социјалну заштиту у општини Бач, као једна од социјалних услуга која се пружа на локалу, је и услуга личног пратиоца детета. Међутим, не постоји ниједан други локални акт који регулише спровођење ове услуге или усмерава рад Центра за социјални рад Бач (који доноси решења) и Интерресорне Комисије која врши селекцију и стручно обрађује кориснике услуге. Стим у вези неопходно је израдити локални Правилник о условима обезбеђења и пружања услуге лични пратилац детета.

Посебна пажња приликом израде Одлуке о социјалној заштити би требала бити посвећена дефинисању надлежности јединице локалне самоуправе за примену Уредбе мерама социјалне укључености корисника новчане социјалне помоћи, која свој правни основ има у члану 80. Закона о социјалној заштити.

Чланом 9. наведене Уредбе предвиђено је да надлежни орган јединице локалне самоуправе, у оквиру своје надлежности, спроводи мере и поједине активности, и то:

- евидентира корисника на основу упута Центра за социјални рад;
- обавештава центар за социјални рад о чињеници да ли се корисник пријавио и које су планиране активности у раду са корисником;
- организује друштвено користан рад, волонтирање, јавне радове, запошљавање корисника, решава привремено или трајно проблеме становања корисника и чланова његове породице;
- редовно комуницира са стручним радником Центра за социјални рад;
- води евиденције о корисницима, предузетим мерама социјалне укључености и постигнутим резултатима и обавља друге активности из надлежности јединице локалне самоуправе са циљем успешне реализације појединих мера социјалне укључености.

Стога је неопходно Одлуком о социјалној заштити предвидети израду и усвајање протокола о сарадњи, који је као обавезан дефинисан чланом 3. ст.3. Уредбе: „Центар за социјални рад и носиоци појединих активности протоколом о сарадњи утврђују начин сарадње у спровођењу мера социјалне укључености корисника које се обављају у оквиру њихове надлежности и предузимају активности ради њихове успешне реализације“.

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

За сваку услугу, без обзира да ли је иста стандардизована или не, потребно је предвидети обавезу израде Правилника о нормативима и стандардима за пружање услуге (укључујући и одредбе о учешћу корисника у трошковима услуге, одлуке о цени услуга социјалне заштите). Евидентно је да постојећа одлука Општине Бач не наводи механизме за извештавање (ни наративно ни финансијско), праћење резултата и исхода, што ће у наредном периоду представљати препреку у праћењу индикатора програмског буџета, те би и у овом делу било пожељно ускладити Одлуку.

У одлуци о правима у области социјалне заштите у Општини Бач препознају се две стандардне врсте материјалне помоћи у новцу, и то:

- једнократна помоћ,
- трошкови сахране.

Потребно је размислити о промени назива једнократне помоћи у једнократну новчану и материјалну помоћ, с обзиром да се постојећом одлуком она односи на исплату новца (у финансијском облику), али и на доделу друге врсте помоћи као на пример: огрев, хигијенски пакети, пакети хране и сл.). Прописивање висине, ближих услова, као и начина остваривања једнократне помоћи од стране ЈЛС је дефинисана законом, па је у том смислу неопходно доношење Правилника о додели једнократне новчане помоћи. Такође, препорука је да се и услуга трошкова сахране усклади са Законом о социјаној заштити, те да се назове увећана/ванредна новчана помоћ. Посебним чланом одлуке потребно је, користећи исту методологију примењену за једнократну помоћ, дефинисати и сврху и услове под којима је могуће остварити право на ванредну новчану помоћ, износ и динамику исплате, обавезу усвајања правилника, надлежност за признавање права и исплату и сл.

Закон о социјалној заштити и Уредба о мерама социјалне укључености корисника новчане социјалне помоћи, предвиђа обавезу локалне самоуправе да у оквиру својих надлежности, организује друштвено користан рад за кориснике новчане социјалне помоћи.

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

Права и обавезе локалне самоуправе, њених јавних предузећа и установа, а посебно Центра за социјални рад, као установе социјалне заштите која одлучује о праву на новчану социјалну помоћ и која води службену евиденцију корисника, морају бити дефинисана протоколом о сарадњи, те би одлука о социјалној заштити свакако треба да предвиди право грађана на мере подршке социјалној инклузији.

Локална пракса препознаје широку лепезу мера материјалне помоћи уaturi, а као најчешћи видови подршке препознају се: бесплатан оброк у народној кухињи, опремање корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу (мада Закон о социјалној заштити ову меру препознаје као материјалну помоћ у новцу), затим обезбеђење огрева за кориснике новчане социјалне помоћи и сл. Обавезни делови одлуке којима се регулише право на материјалну помоћ уaturi би свакако требало да чине: сврха материјалне подршке и корисници, док критеријуми за доделу помоћи, врста помоћи, надлежност локалне самоуправе и Центра за социјални рад, треба да буду дефинисани посебним правилником, при чему обавеза његове израде треба да је јасно дефинисана Одлуком о социјалној заштити.

6. РЕЗУЛТАТИ АНАЛИЗЕ И ЗАКЉУЧАК/ПРЕПОРУКЕ РАДНЕ ГРУПЕ

- 1) Нормативно регулисање социјалних услуга на нивоу општине Бач није урађено или је непотпуно, те се још увек не може говорити о пуној институционализацији социјалних услуга,
- 2) Општина Бач је донела Одлуку о правима на социјалну заштиту, али је исту требало ускладити са Законом о социјалној заштити и изменити у складу са препорукама из тачке 5. овог извештаја,
- 3) Општина Бач нема усвојен Правилник о пружању услуга. Препорука је да се у овом моменту припреми и усвоји Правилник о пружању услуге лични пратилац детета, обзиром да се ради о услузи која се континуирано обезбеђује, а није до краја нормативно уређена,

ПРОЈЕКАТ: Укључи и мене – унапређење локалних услуга и политика у области социјалне заштите

- 4) Општина Бач не поседује нормативне акте који уређују економску цену било које социјалне услуге, као ни нормативни акт који регулише партиципацију корисника услуге у цени услуге. Требало би размислити о доношењу ових аката у наредном периоду.

ПРЕДСЕДНИЦА РАДНЕ ГРУПЕ

Јелена Ковачевић

У Бачу, 25.02.2025. године.

ПРИЛОЗИ:

- 1) Предлог Одлуке о социјалној заштити у општини Бач
- 2) Предлог Правилника о условима обезбеђења и пружања услуге лични пратилац детета

